

6. Sprawy z zakresu pomocy społecznej

Wyrokiem z dnia 7 marca 2007 r. o **sygn. akt I SA/Wa 51/07** Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie uchylił zaskarżoną decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w S. oraz poprzedzającą ją decyzję Burmistrza Miasta i Gminy Ż., mocą których odmówiono skarżącemu przyznania zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku. Sąd uznał, że organy obu instancji niewłaściwie zinterpretowały pojęcie „dochodu utraconego”, o którym mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255 ze zm.) oraz nie wyjaśniły sprawy wszechstronnie. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Sąd podkreślił, że art. 3 pkt 23 ustawy o świadczeniach rodzinnych mówi o „utracie dochodu spowodowanego utratą zatrudnienia”, a więc nie ogranicza zakresu tego pojęcia wyłączenie do wynagrodzenia otrzymywanego od pracodawcy. Zdaniem Sądu, mieszczą się w tym pojęciu również zasiłki wypłacane z ubezpieczenia społecznego, związane ze stosunkiem pracy.

Odrębną grupą spraw, objętych symbolem 632, rozpoznawanych w roku sprawozdawczym, były sprawy dotyczące decyzji wydawanych w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2006 r. – w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy (Dz.U. nr 155, poz. 1109).

W sprawie o **sygn. akt I SA/Wa 186/07** Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 21 marca 2007 r. uchylił decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w P. oraz utrzymaną nią w mocy decyzję Wójta Gminy S. o odmowie przyznania zasiłku celowego w związku z suszą. Sąd wskazał, iż organy błędnie uznały, iż użyte w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2006 r. pojęcie „uprawy rolne” jest tożsame z pojęciem „użytków rolnych”. Rozróżnienie tych pojęć było o tyle istotne, iż od wielkości szkody poniesionej w uprawach rolnych rozporządzenie uzależniało prawo do zasiłku. W swoich rozważaniach Sąd oparł się m.in. na uchwale Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1994 r. III CZP 46/94, w której wskazano, że „skoro ustawodawca nie zdefiniował pojęcia „upraw rolnych” w aktach normatywnych, przyjąć należy, że miał na uwadze uprawy rolne w potocznym rozumieniu tego określenia. Przez „uprawy rolne” należy rozumieć wszelkiego rodzaju uprawy prowadzone na gruncie rolnym, które są efektem

działalności człowieka związanej ściśle z produkcyjną funkcją ziemi jako środka produkcji. Natomiast pojęcie „użytki rolne”, stosownie do § 68 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. nr 38, poz. 454) obejmuje: grunty orne, sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami i rowy. W ocenie Sądu, przepis § 2 powołanego rozporządzenia z dnia 29 sierpnia 2006 r. odnosi się do szkód w uprawach rolnych, w stosunku do powierzchni tych upraw, a nie w stosunku do użytków rolnych, czy też całego gospodarstwa rolnego.

Kolejnym zagadnieniem, które wynikło ze stosowania przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. nr 64, poz. 593 ze zm.) była kwestia ustalenia dochodu uzyskiwanego przez osobę posiadającą gospodarstwo rolne.

Kontrolując legalność zaskarżonych decyzji, Sąd stwierdził, że zostały one wydane z naruszeniem przepisów prawa, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Sąd w szczególności zajął się kwestią uzyskiwania dochodu z gospodarstwa rolnego. Wskazane zostało, że art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej stanowi, iż przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 194 zł. Sąd uznał, że redakcja art. 8 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej określa tzw. ryczałtowy tryb ustalania dochodu osiąganego z gospodarstwa rolnego, który jest niezależny od rzeczywistego dochodu osiągniętego przez rolnika z konkretnego gospodarstwa rolnego. Ponadto, w ocenie Sądu, przepis ten nie został sformułowany precyzyjnie i może nasuwać wiele wątpliwości interpretacyjnych. Sąd wskazał, że przepis art. 8 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej należy rozumieć w ten sposób, że określa on ryczałtowy tryb ustalania dochodu osiąganego z gospodarstwa rolnego osoby, która prowadzi gospodarstwo rolne lub ma możliwość jego prowadzenia i uzyskiwania tą drogą środków utrzymania. Sąd uznał, że sposób obliczania dochodu z gospodarstwa rolnego, wynikający z art. 8 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, może oczywiście być stosowany, jeżeli organ ustali, że wnioskodawca nie osiąga żadnych dochodów z posiadanego gospodarstwa rolnego, choć ma taką możliwość uzyskiwania środków utrzymania.

W wyroku z dnia 21 marca 2007 r. o **sygn. akt VIII SA/Wa 26/07 (6320)** – orzeczenie prawomocne - Sąd wskazał, że w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego utrwalili się poglądy, że jako dowolne należy traktować ustalenia faktyczne, nie znajdujące potwierdzenia w materiale dowodowym. Zarzut dowolności

wykluczają dopiero ustalenia dokonane w całokształcie materiału dowodowego, zgromadzonego i zbadanego w sposób wyczerpujący (art. 7 § 1 i art. 80 K.p.a.), a więc przy podjęciu wszelkich kroków niezbędnych dla dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, jako warunku niezbędnego do wydania decyzji o przekonującej treści. W niniejszej sprawie, ponownie rozpoznając sprawę, Burmistrz miasta P. obowiązany będzie do ustalenia stanu faktycznego sprawy, z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących podjętym przez skarżącą działaniom zmierzającym do uzyskania prawa do stałego pobytu (osiedlenia się) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obowiązany będzie zapewnić stronie skarżącej udział w postępowaniu administracyjnym, jeżeli podtrzymywać będzie swoje stanowisko co do tego, że skarżącej nie przysługuje zasiłek rodzinny na utrzymanie dziecka. Założenie to spełnione być może rzecz jasna po przeprowadzeniu w sposób należyty postępowania w sprawie. Jeżeli Burmistrz miasta P. zdecyduje się odmówić skarżącej przyznania świadczenia, o które wystąpiła, to obowiązany będzie kompleksowo uzasadnić swoje rozstrzygnięcie, dokonując przy tym stosownej wykładni mających w sprawie zastosowanie przepisów materialnoprawnych. W orzecznictwie podkreśla się bowiem, że sąd administracyjny nie może dokonywać ustaleń, które mogłyby służyć merytorycznemu rozstrzygnięciu sprawy załatwionej zaskarżoną decyzją. Stan faktyczny sprawy oraz okoliczności mające istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie obowiązany jest ustalić organ administracji publicznej. Jeżeli Sąd uzna, w ramach kontroli legalności zaskarżonego rozstrzygnięcia, że sprawa nie została prawidłowo załatwiona i zachodzi konieczność uzupełnienia materiału dowodowego oraz poczynienia stosownych ustaleń, to uchylając zaskarżoną decyzję obowiązany jest wskazać organowi administracji publicznej zakres działań, których organ ten obowiązany będzie dokonać w celu rozstrzygnięcia sprawy, zgodnego z mającymi zastosowanie przepisami (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 lutego 2001 r., sygn. akt V SA 671/00, LEX nr 50 129).